

11) Picades d'animals marins

Què són

Són lesions produïdes pels mecanismes de defensa o de caça de determinats animals que habiten a la mar que envolta les Illes Balears.

Signes i símptomes

- Dolor intens que va augmentant durant les primeres hores posteriors a la picada.
- Enrogiment, escalfament i inflamació de la zona afectada.
- Mal de cap, angoixa.

Mesures específiques amb relació a les picades més freqüents a les Illes Balears

- Grumer:
 - Rentau la ferida amb sèrum fisiològic o submergiu-la a l'aigua de la mar. No la netegeu mai amb aigua dolça.
 - Per desactivar el verí, aplicau-hi vinagre diluït al 50 %.
 - Observau la lesió i comprovau si hi ha quedat cap filament. Si n'hi ha, retirau-lo amb unes pinces (són difícils de veure i a vegades fa falta una lupa).
 - No s'ha de gratar la zona afectada (ni amb arena ni amb una tovallola).
 - Per reduir el dolor, aplicau-hi fred local, sense contacte directe del gel amb la pell, en intervals de 5-15 minuts.

- Si detectau un banc de grumers, avisau el socorrista, si n'hi ha, o directament al telèfon d'emergències (112).

- Aranya (peix): la picada de l'aranya (*Trachinus* sp) mai no es produeix per un atac d'aquest animal, sinó que se sol donar en trepitjar-lo accidentalment perquè sol romandre mig enterrat en els fons arenosos. També es dóna el cas de picades a pescadors durant la manipulació que fan de la peça després d'haver-la capturada. Cal tenir en compte que el verí pot perdurar en el peix durant hores o dies després de mort i fins i tot congelat. Generalment, la picada és molt dolorosa, per la qual cosa cal traslladar la víctima a un centre sanitari i/o avisar el 061; tanmateix, a continuació descrivim les primeres cures:
 - Netejau la ferida amb sèrum salí calent o amb aigua calenta (entre 45 °C i 60 °C) per arrossegar les restes dels agullons.
 - No faceu gens de pressió damunt la picada.
 - Submergeu el membre afectat (generalment un peu) dins aigua calenta (45 °C) entre 30 i 90 minuts, ja que les toxines solen ser termolàbils (perden propietats en variar la temperatura) i es desactiven amb la calor, i a la vegada aquesta disminueix el dolor.
 - Manteniu el membre afectat en repòs i una mica aixecat.

Si la víctima pateix una reacció al·lèrgica greu a una picada (vegeu l'apartat «Xoc anafilàctic», pàg. 31).

